VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie Ruimtelijke Ordening en Projecten

Raadzaal

17 april 2024

Index verslag vergadering raadscommissie Ruimtelijke Ordening en Projecten Woensdag 17 april 2024

Algemeen

1.	Opening en vaststellen agenda	3
2.	Beeldvorming Stedenbouwkundig plan Bruisend Hart	3
3.	Oordeelsvorming Stedenbouwkundig plan Bruisend Hart	9
4.	Beeldvorming Vaststellen Omgevingsvisie Hilversum 2040-	14
5.	Oordeelsvorming Vaststellen Omgevingsvisie Hilversum 2040	17

RAADSCOMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING EN PROJECTEN
WOENSDAG 17 APRIL 2024

Locatie: Raadzaal
Voorzitter: H.H. Fennema
Griffier: mw. W.G.J. Drenth

Aanwezigen bij aanvang:
fracties: Hart voor Hilversum: R.J.C. Lancé; D66: R.H. van Grieken; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: J.P. Lahaise; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: --.
College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

1. Opening en vaststellen agenda (0.3)

De **voorzitter**:
- opent de commissievergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Beeldvorming Stedenbouwkundig plan Bruisend Hart

Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: R.J.C. Lancé; D66: R.H. van Grieken; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: J.P. Lahaise; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: --.
College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

De **voorzitter**:
- merkt op dat is voorgesteld om het stedenbouwkundig plan Bruisend Hart vast te stellen, met daarin de visie met thematische richtlijnen, principe van routes door het gebied, de stedenbouwkundige randvoorwaarden en het globale programma met functies in het gebied;
- geeft aan dat daarna de omgevingsplanwijziging, het beeldkwaliteitsplan en een ontwerp van de openbare ruimte worden opgesteld.

Insprekers
De heer **Triebels (betrokkene)**:
- vindt het op hoofdlijnen een goed plan, dat op punten beter moet en kan;
- adviseert geen auto te gast-straat in te stellen, omdat dat de uitkomst was van een ruim bezochte participatieavond in oktober 2023; 89% van de mensen gaf aan zo'n straat niet te willen omdat:
  - die straat te veel groene ruimte (800 m²) kost en die groene ruimte fragmenteert;
  - die ínbreuk pleegt op het aanzien en de openheid groene ruimte door een veiligheidsafscherming (hek);
  - een negatief effect heeft op de leefbaarheid van het plein en de oversteekbaarheid ervan;
  - onveiligheid geeft vanwege kruisende bewegingen van auto's en fietsers en de kruising met de Kleine Drift;
  - een dure herinrichting is en forse aanpassingen vereist;
  - een beduidend risico inhoudt op sluipverkeer naar de Beatrixtunnel (op aanwijzing navigatie);
  - het rapport van Royal Haskoning een duidelijke voorkeur voor alleen een fietspad laat zien;
- vindt dat de onderdoorgang van 17 meter breed eigenlijk geheel publiek zou moeten zijn, terwijl 60% al in gebruik is door de NS als reizigerstunnel naar perrons; het resterende deel is nu al te smal voor het huidige aanbod van fietsers en voetgangers;

- wil de onderdoorgang ook kort houden, oostelijk komt men in een trechter tussen bouwvolumes uit die de route gevoelsmatig verlengt; een oplossing kan zijn om het bouwvolume ‘Stadskamer’ achterwege te laten; als alternatief is denkbaar het nu opgeslagen Dudokmonument ‘VVV-huisje’ daar te situeren;
- pleit voor het vergroenen van de Kleine Drift, dé verbinding tussen de groene plekken Bruisend Hart, Van Son, Thijsseplein en Pelikaanstraat.

De heer **Hendriks (Dudok Wonen)**:
- steunt de ontwikkeling van Bruisend Hart van harte, vanwege een enorm tekort aan woningen;
- noemt Bruisend Hart een ontwikkeling die in lijn ligt met de wensen van Dudok Wonen; de opzet van de Gebiedsagenda 1221 was een mooie eerste stap; na intensief praten met bewoners, winkeliers, eigenaren en ontwikkelaars is veel informatie opgehaald, waarvan het goede is verwerkt in het stedenbouwkundig plan;
- vindt het fantastisch dat de politiepost een belangrijke plek vormt voor Bruisend Hart;
- realiseert in vergelijking met het oorspronkelijke plan minder woningen; de verhouding woningen – andere functies is verschoven van 70-30 naar 60-40, wat hij een gemiste kans vindt; Dudok Wonen zou het mooi vinden het aandeel sociale woningbouw te vergroten;
- meent dat de realisatie van het stedenbouwkundig plan bijdraagt aan een veiliger en mooier Oosterspoorplein; er is ook veel aandacht voor looproutes van en naar Bruisend Hart en de omgeving;
- attendeert op de in bouwblok C bij Café Dudok voorziene doodlopende doorsteek van Bruisend Hart naar de voormalige busremise, mogelijk kan deze doorsteek gecreëerd worden via de Zwammerdamstraat en vandaar verder via de busremise naar de Geuzenweg.

Mevrouw **Van Dillen (Fietsersbond)**:
- ziet echt positieve zaken in het ontwerp, maar heeft ook grote zorgen, die voortkomen uit de totaalblik om fietsers over een geheel netwerk te laten genieten van hun route;
- wil voorbijgaan aan het postzegeldenken;
- herinnert aan het door het vorige college vastgestelde Fietsnetwerk Hilversum, dat als ruggengraat diverse doorgaande routes kent, die aan beide kanten samenkomen bij de stationstunnel, welke tunnel het kloppend hart voor veel fietsers is die onderweg zijn naar het station Hilversum ;
- wordt er niet blij van dat de zichtlijnen bij de stationstunnel slecht worden vanwege een bocht in de aanrijroute;
- attendeert op de conclusie van Movares dat de huidige tunnel van het laagste kwaliteitsniveau voor fietsers als voetgangers is en de aanfietsroutes door bochten nog slechter worden;
- wijst op twee extra gebouwen aan de oostkant die voor minder lichtinval in de tunnel en meer windstoten zorgen;
- vraagt de bebouwing aan de oostkant van de stationstunnel zo laag mogelijk te houden, zo mogelijk één woonlaag, zodat licht- en windeffecten minimaal blijven;
- wenst een extra publiek toegankelijke voetgangersovergang erbij te laten maken, waardoor de stationstunnel vrijkomt voor fietsers en de kwaliteit van de tunnel voldoende zou zijn;
- pleit voor een betere inrichting van de stationstunnel, middels betere verlichting en betere sociale veiligheid;
- ziet dat de gevaarlijke vijfsprong bij de Kleine Drift een stuk is verbeterd en uit elkaar is getrokken in een driesprong en een fietspadkruising; de driesprong heeft ook te maken met autoverkeer, wat haar geen goed idee lijkt;
- zou graag een puur fietspad op het deel Zuiderweg-Larenseweg zien, die ook een complexe kruising bij de Larenseweg-Eemnesserweg-Zuiderweg makkelijker maakt; de doorfietsroute kan daar ook een echt fietspad krijgen en een oversteek met voorrang volgens de doorfietsroute-inrichtingen;
- is bang dat de 2.500 extra fietsparkeerplaatsen voor de toekomst te weinig zijn, vanwege de toe te voegen woningen.

De **ChristenUnie**:

- vraagt waar de bouwblokken voor het station volgens de heer Triebels wel te realiseren zijn; de heer **Triebels** pleit ervoor het gebouw Stadskamer te laten vervallen en daar het VVV-gebouw neer te zetten.

Democraten Hilversum:
- vraagt waarom het plan volgens de heer Triebels toch kan doorgaan ondanks dat de verbetering van de verbinding tussen Oost en Centrum er niet komt; de heer **Triebels** stelt dat het plan plussen en minnen heeft en de verbinding Oost-Centrum hem zorgen blijft baren; met wat aanpassingen kan men die verbinding toch nog goed krijgen, hoewel die in het huidige plan weinig aandacht krijgt; dat het stationsgebouw voor de tunnel komt vindt hij echt een probleem, omdat de tunnel daardoor smaller wordt.

De **PvdA**:
- heeft begrepen dat de heer Triebels tegen auto's op het deel tussen de Zuiderweg en Larenseweg is en vraagt of dat klopt; de heer **Triebels** is tegen de auto te gast-straat op een deel van de Zuiderweg en dat deel beperken tot een fietsroute;
- stelt vast dat de heer Triebels geen auto's wil zien; de heer **Triebels** bevestigt dat; de variant van fietsers en auto's uit elkaar halen vreet meer ruimte, wat 800 m² aan groen kost, zodat hij het liefst op dat deel geen auto's ziet.

GroenLinks:
- vraagt hoe Dudok Wonen tegen wonen langs het spoor aankijkt; de heer **Hendriks** vindt daar bouwkundig gezien voldoende oplossingen voor, zodat er goede woningen kunnen komen.

De **SP**:
- vraagt waar de Fietsersbond een extra voetgangersoversteek wil laten realiseren; mevrouw **Van Dillen** wil graag dat er over het spoor een extra voetgangersoversteek komt, waarmee de tunnel volledig een fietstunnel zou worden; het moet een publiek toegankelijke fietstunnel zijn.

Hart voor Hilversum:
- vraagt waar de Fietsersbond een voetgangersoversteekplaats wil realiseren; mevrouw **Van Dillen** wenst over het spoor een extra publiek toegankelijke voetgangersoversteek via een brug of een tunnel te realiseren; daarmee zou de tunnel een volledige fietstunnel worden, waarmee die aan kwaliteit wint.

Hart voor Hilversum:
- vraagt welke route auto's volgens de Fietsersbond moeten nemen richting de Beatrixtunnel als de auto te gast-straat er niet komt; mevrouw **Van Dillen** stelt dat de ervaring leert dat als het vol staat een deel van het autoverkeer op andere vervoerswijzen over gaat; de 800 doorgaande auto's is een grote belasting voor het kruispunt dat in principe een doorfietsroute zou moeten zijn.

Democraten Hilversum:
- informeert wat een voldoende fietscapaciteit in de tunnel zou zijn; mevrouw **Van Dillen** heeft die capaciteit niet doorgerekend, omdat dat afhankelijk is van het aantal extra woningen en andere toekomstige ontwikkelingen;
- weet dat Royal Haskoning rekent met 1.800 toe te voegen woningen tot 2040.

De **PvdA**:
- vraagt hoe Dudok Wonen tegen de doorsteek naar de busremise aankijkt; de heer **Hendriks** wil die via de Zwammerdamstraat laten lopen naar de Geuzenweg toe, waardoor de Geuzenbuurt meer ontsloten kan worden.

GroenLinks:

- vraagt of in de bewonersbijeenkomst is gesproken over het voor de omliggende buurten goede effect van de auto te gast-straat en dat die voor bewoners prettig is om naar hun woning te komen; de heer **Triebels** herinnert aan een bewonersbijeenkomst in de burgerzaal, waar het verkeerskundige plaatje in beide varianten is toegelicht; sommige bewoners kunnen via de Larenseweg middels een auto te gaststraat bij hun woning komen; als ze weggaan moeten ze via de Minckelersstraat gaan; naar zijn gevoel is de toegevoegde verkeerskundige waarde daar vrij beperkt, terwijl de nadelen fors zijn; dat heeft ook gemaakt dat 89% van de aanwezigen en de enquête daarop afwijzend heeft gereageerd.

Beeldvormende vragen commissie
Het **CDA**:
- ziet dat de Kleine Drift op een bepaald deel als eenrichtingsverkeer is ingetekend en vraagt op basis van welk kader dat is gebeurd; wethouder **Scheepers** verwijst naar de kaart op bladzijde 36; eenrichtingsverkeer was een suggestie van RHDHV, in het plan is dus geen rekening gehouden met eenrichtingsverkeer en dat is in de verkeersmodellen ook niet meegenomen.

De **VVD**:
- vraagt de wethouder te reflecteren op de auto te gaststraat, waarbij auto's en voetgangers mengen; wethouder **Scheepers** opteert voor een zo veilig mogelijke oplossing voor alle verkeersdeelnemers; overwogen wordt de optie van een erf, waarbij fietsers en automobilisten zoveel mogelijk uit elkaar worden gehaald; voetgangers en automobilisten mengen dan wel, maar het betreft nog slechts ideeën en nog geen uitgemaakte zaak.

De **SP**:
- begrijpt het aspect kostenverhaal niet helemaal en vraagt of het nieuwe kostenverhaalbeleid voor het voorliggende plan al geldt; wethouder **Scheepers** merkt op dat voor het stationsgebouw zoveel mogelijk wordt geprobeerd wordt dat via een anterieure overeenkomst met NS te regelen, wat via de nieuwe nota kostenverhaal mogelijk is; de nota kostenverhaal laat het toe kosten hier te verhalen, omdat sprake is van veel bovenplanse voorzieningen.

GroenLinks:
- informeert of het lukt om de passage/tunnel met de stationshal te verbinden, waardoor die veel breder gaat ogen; wethouder **Scheepers** noemt het sic verbreden van de tunnel ingewikkeld en prijzig; de kosten van 1,5 meter verbreden kost € 15 miljoen; de hellingshoek aan beide helften wordt afgevlakt wat de kwaliteit verbetert; de ingang van de fietsenstalling verdwijnt, waardoor de kruisende bewegingen eruit gaan; de tunnelmond aan de centrumzijde wordt een stuk korter, zodat die ook lichter wordt; het college spreekt met NS om op den duur voetgangers door de stationshal te leiden, waardoor er extra ruimte in de tunnel ontstaat; er is dus een aantal ingrepen die de tunnel significant veiliger en aangenamer maken.

De **PvdA**:
- verwijst naar amendement A 22-45 en vraagt of is overwogen om de fietsstraat juist te verlengen, dus te laten beginnen waar de Larenseweg versmalt en te laten eindigen bij de Beatrixtunnel; wethouder **Scheepers** heeft dat niet overwogen; de auto te gaststraat is wel meegenomen in de plannen; in de ontwerpfase na het stedenbouwkundig plan wordt gekeken of een aansluiting te realiseren is; dat zijn te verkennen varianten.

Democraten Hilversum:
- citeert spoorse partijen dat "de ontwikkeling aan de oostzijde van het station (Bruisend Hart) onafhankelijk blijkt te zijn ontwikkeld van de vernieuwing van het stationsgebied aan de centrumzijde (Stationshart Hilversum); in de publicatie over het concept stedenbouwkundig plan voor de oostzijde van het spoor ontbreekt zelfs een referentie naar de ontwikkelingen aan de centrumzijde"; de fractie vraagt hoe het zover kon komen dat bij de gemeente die verbinding buiten beeld raakte en NS, ProRail en de spoorbouwmeester nodig waren om de gemeente hierop te attenderen; wethouder **Scheepers** is het niet helemaal eens met wat deze

partijen schrijven; er is wel degelijk naar maatvoering, schaal en hoogte gekeken en vooral hoe die reageren op het stationsgebouw; de gebieden aan beide zijden van het spoor zijn anders; aan het centrumgebied is het significant stedelijker; het stedenbouwkundig plan 'Zeven straatjes' reageert ook meer op de stedelijke omgeving daar; het gebied rondom het Oosterspoorplein is kleinschaliger en het voorliggende plan reageert daarop; de in het plan opgenomen basisingrediënten voor de stedenbouw vertonen overeenkomsten met het beeldkwaliteitsplan aan de centrumzijde;

- vraagt waarom het college verstedelijkt aan de oostzijde; juist door twee bouwlokken krijgt men daar volgens NS een ongelijkheid, omdat het tunneleffect veel langer is; wethouder **Scheepers** bestrijdt dat het tunneleffect veel langer wordt; bouwblokken geven veel meer ruimte en zijn veel opener; de Stadskamer is ook wat beperkt om de ingang van de tunnel ruimer te maken; hij denkt dat het tunneleffect helemaal niet versterkt wordt;
- constateert dat NS, de spoorbouwmeester en ProRail wel signaleren dat het tunneleffect versterkt wordt.

D66:

- informeert naar mogelijkheden om het plan Bruisend Hart te temporiseren; wethouder **Scheepers** wil een knip maken tussen de planvorming en de uitvoering; bij planvorming zijn er duidelijke te behalen mijlpalen om het gemeentelijke voorkeursrecht te behouden; men kan daarna wel deels wachten met de uitvoering.

De **ChristenUnie**:

- vraagt zich af of de knip bij de Eemnesserweg nog wel zinvol is nu er toch een straat over het Oosterspoorplein komt, namelijk het verlengde van de Larenseweg; door de knip te handhaven komen er wellicht juist meer auto's over het Oosterspoorplein; wethouder **Scheepers** heeft niet die inschatting en dat blijkt ook niet de cijfers van RHDHV; de knip is iets naar het noorden verplaatst en komt nu op de aansluiting van de Eemnesserweg op de Larenseweg, juist om sluipverkeer te vermijden; door de knip te maken en daar te situeren, zodat men niet meer over het Oosterspoorplein kan, zal er wel significant minder verkeer daar doorheen komen.

De **SP**:

- ziet op bladzijde 9 van bijlage 3 staan dat de NS en ProRail geen noodzaak zien om de stationshal te vergroten, terwijl in de beeldvormende sessie de wethouder zei dat die vergroting heel hard nodig is; wethouder **Scheepers** plant vooral richting 2040; de reizigersaantallen op het station nemen fors toe; op initiatief van NS zelf wordt aan de andere kant van het spoor naar buiten toe uitgebreid, evenals aan de Oosterspoorzijde; er wordt een toekomstbestendig gebied gebouwd;
- stelt vast dat de wethouder eigenlijk zegt wat spoorse partijen zeggen niet klopt; wethouder **Scheepers** stelt dat er nu geen acute capaciteitsvraag is, maar het is in het belang van de spoorse partijen om capaciteit te creëren voor de toekomst.

GroenLinks:

- vraagt of de te reserveren 6-meterzone ook impact heeft op de Zuider- en Noorderweg; wethouder **Scheepers** denkt dat die 6 meter niet een enorme impact heeft, maar denkt wel dat er sprake is van een stedenbouwkundige impact, omdat tussen het plan en het spoor een zone van zes meter komt, waardoor het niet beter wordt; die zone kost ook bouwvlak en woningen;
    - de **PvdA** vraagt of er wel goed overleg met de spoorse partijen is geweest over wat daar in de toekomst gaat gebeuren; wethouder **Scheepers** antwoordt dat de 6 meter uitdrukkelijk op verzoek van de spoorse partijen is opgenomen; het college is door dat verzoek overvallen; er komt een wat rommelige strook terug, die weinig doet voor het plan en capaciteit kost; er is daarover meerdere keren met spoorse partijen gesproken, maar zij persisteren om die ruimte te vragen;
    - **Democraten Hilversum** vraagt of ze voor dat persisteren goed gemotiveerde redenen hebben, omdat ze twijfelen aan de woonfunctie door trillingen, geluid en risico's

samenhangend met het vervoer van gevaarlijke stoffen; ze twijfelen aan de functionele en financiële haalbaarheid en geven als referentie voor de ruimtereservering de eventuele Gooicorridor; wethouder **Scheepers** denkt dat spoorse partijen zeer veel ervaring hebben met bouwen naast het spoor; de balans tussen wonen en niet wonen is van 70-30 naar 60-40 aangepast, zodat meer kantoorruimte aan het spoor te situeren is en meer woonruimte richting het plein; spoorse partijen hebben zelf om die reservering gevraagd; er ontstaat op die plek ontwikkelruimte waar een businesscase in zit.

- **Democraten Hilversum** vraagt of de supervisor niet eerder heeft getwijfeld aan het nut en de noodzaak om te bouwen naast het spoor; wethouder **Scheepers** heeft daarover met de supervisor gesproken, maar Hilversum wil ook woningen bouwen en kantoorruimte realiseren, omdat mensen ook willen wonen en werken; maatschappelijke opgaven zijn dus in het plan verwerkt.

D66:

- gaat in op de Ki-bar en vraagt of het blijven staan van dat pand hinderlijk is voor de ontwikkeling of een extra kans is; wethouder **Scheepers** denkt dat het in hoofdzaak gaat om een extra kans, vanwege het creëren van een nieuw gebied waarbij de relatie met de historie wordt behouden; het pand is een monument, maar bevindt zich in een deplorabele staat; het zal een niet onaanzienlijke investering vragen om het op te knappen.

De **SP**:

- vraagt of het weggaan van de helling de kritiek van de Fietsersbond zal doen verdwijnen; wethouder **Scheepers** wijst op de duidelijke functie van de flauwe bocht, namelijk het ontvlechten van de verkeersstroom, waardoor de veiligheid voor de fietsers toeneemt; ook vlakt de helling af;
  - het **CDA** ziet op bladzijde 36 een hoofdfietsroute en vraagt hoe definitief die is; wethouder **Scheepers** antwoordt dat de ontvlechting een wezenlijk kenmerk van het stedenbouwkundig plan is en belangrijk is voor de veiligheid van de fietsers; het stedenbouwkundig plan wordt opgevolgd door het ontwerp van de openbare ruimte; daar wordt gekeken hoe de fietsroute precies komt te lopen; de bocht kan best wel een meter naar links of rechts komen te liggen;
  - het **CDA** vraagt of is overwogen om de ontvlechting later te leggen, waardoor met een T-splitsing krijgt; wethouder **Scheepers** denkt dat een kruising met een fietsroute niet helemaal te voorkomen is.

De **PvdA**:

- ziet aan de kant van de fietsenstalling een blinde muur en informeert naar een mogelijke onwenselijke situatie aldaar; wethouder **Scheepers** gaat het om een open blinde muur; grote delen van de dag is daar reuring; de doorsteek naar het hofje is bewust gemaakt, omdat men daar kijkt op het monument; het gaat een mooie voetgangerspassage opleveren met stedenbouwkundige kwaliteit.

Democraten Hilversum:

- merkt op dat de spoorse partijen wijzen op de tegenstrijdigheid tussen het omarmen van het STOMP-model en het prioriteit geven aan de auto en vraagt de wethouder daarop te reageren; ook komt de voorgenomen vergroening onder druk te staan door de voorzieningen in het verkeer en het bedachte programma; wethouder **Scheepers** vindt de betrokkenheid van de spoorbouwmeester bij het groen en de bouwprioritering fijn; gezien de verkeersaantallen op het Oosterspoorplein nu en straks kan men volgens hem niet beweren dat de auto er prioriteit krijgt; meer dan tienduizend autobewegingen per dag gaan van het plein af; er komen een groen plein en een auto te gaststraat van 60 meter lang; het college is dus in dezen een andere mening toegedaan.

De **VVD**:

- vraagt om verduidelijking van de richtlijnen in paragrafen 5.1, 5.2 en 5.5 met verkeersprofielen; wethouder **Scheepers** verduidelijkt dat varianten denkrichtingen en geen uitwerkingen zijn; hij zegt een kaartje en een aangepaste versie toe;
- gaat het dan ook om de profielen van auto's met voetgangers mengen en een variant van een langere auto te gaststraat; wethouder **Scheepers** neemt die richting in ieder geval mee; varianten zijn nog geen te hanteren ontwerpprincipes; er komt een aanpassing aan.

Democraten Hilversum:
- leest in bijlage 1 op pagina 51 dat de supervisor na het raadsbesluit nog tot afwijkingen mag komen en vraagt om de toezegging de passage te wijzigen in 'dat de supervisor of de CRKM altijd kan adviseren af te wijken waar dat de kwaliteit ten goede komt' en dat 'afwijkingen zullen worden voorgelegd aan de raad'; wethouder **Scheepers** gaat het bij bestemmingsplan 1221 in dat geval om kleine aanpassingen die de beeldkwaliteit significant ten goede komen; diezelfde gedachtelijn voor het voorliggende plan is een goede optie;
- stelt dat die bepaling juist is geschrapt uit het BKP plus en gevraagd is om dat hier ook te doen; wethouder **Scheepers** zegt dat niet toe;
- vraagt de wethouder eerst te vergelijken met het BKP plus en op basis daarvan een heroverweging maken, waarna er misschien een voorstel kan komen; wethouder **Scheepers** gaat daarover nog nadenken.

De **PvdA**:
- ziet tussen het paviljoen en het stationsgebouw een fietspad lopen en vraagt hoe het college een voortdurend conflict zal vermijden tussen mensen die van het ene naar het andere gebouw gaan en het fietspad; wethouder **Scheepers** wijst erop dat er veel fietsbewegingen worden afgevangen door 1.700 bijkomende fietsparkeerplaatsen; aan de kant van het plein komen er kruisende bewegingen; daarover wil het college in overleg met de spoorse partijen de hoofduitgang situeren, zodat de natuurlijke voetgangersbeweging veel meer daar zal plaatsvinden en niet precies tussen de twee gebouwen in;
- wijst op een inwonertoename van 10% in Oost, terwijl aan de centrumkant een grote parkeerstalling komt voor 5.000 fietsen, zodat men kan verwachten dat het druk wordt met fietsers die naar deze fietsenstalling willen gaan; wethouder **Scheepers** heeft gerekend met alle toekomstige capaciteit en bouwplannen; bij de Kleine Spoorbomen wordt de oversteek fietsvriendelijker; de fietscapaciteit is veel meer afgestemd op het profiel waar reizigers vandaan komen; spoorse partijen willen aan de fietsenstalling bijdragen als ze een goed gevoel hebben bij reizigersanalyse; de fietsenstalling aan de oostzijde is ook opgehoogd van 2.000 tot 2.500 plaatsen.

Democraten Hilversum:
- vraagt of de toe te voegen kantoorruimte aan de oostkant bouwen voor de leegstand zal betekenen; wethouder **Scheepers** wijst op de behoefte aan moderne werkplekken in Hilversum; waardoor er grote behoefte is aan nieuwe kantoormeters, zeker op een AAA-OV-locatie;
- wijst op het gemeentelijke voorkeursrecht bij de entree van Oost, dat op 18 september 2019 is gevestigd; voor de herontwikkeling van Bruisend Hart entree Oost zijn 55 eigendommen nodig voor de herontwikkeling; de teller stond bij de jaarstukken 2022 op 10 aangekochte panden; van de 29 panden aan de Larenseweg zijn er 14 aangekocht; de fractie vraagt of de wethouder volhoudt dat de verwerving voorspoedig gaat als de cijfers dat niet lijken te bevestigen; wethouder **Scheepers** houdt zeker vol dat de verwerving voorspoedig gaat; er is nu namelijk nog sprake van de passieve, minnelijke fase, waarin de gemeente partijen nog niet actief benadert; gezien hoe het gaat is 20 panden helemaal geen slechte score voor die fase; hierna komt men in de actieve verwerving terecht.

3. Oordeelsvorming Stedenbouwkundig plan Bruisend Hart

Woordvoerders:
fracties: : Hart voor Hilversum: R.J.C. Lancé; D66: R.H. van Grieken; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: J.P. Lahaise; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: --.
College: A.R.C. Scheepers, wethouder.

GroenLinks:
- is op hoofdlijnen zeer tevreden over het plan;
- ziet een plan voor een prachtig stuk Hilversum, met een alzijdig station, voorzieningen en een substantieel aantal woningen;
- constateert dat bouwen aan het spoor kan en zorgvuldig moet gebeuren;
- ziet kritische opmerkingen van de supervisor en de spoorbouwmeester meegenomen;
- valt het op dat er meer bebouwd oppervlak komt, maar meer verhard oppervlak weg gaat;
- wil bouwblokken vertrapt opgebouwd zien, zodat er meer licht en lucht komen en die betrekken bij de stationshal;
- gaat voor het doorvoeren van het STOMP-principe, zodat voetgangers en fietsers er veilig en prettig kunnen lopen en fietsen en wil daarvan meer uitwerking zien;
- wil de fietsstraat nader onderzoeken.

De **SP**:
- krijgt een redelijk bruisend hart van het plan, gezien het verbeteren van de sociale veiligheid, de vergroening, het realiseren een bruisend hart voor de wijk en een levendige plek voor de stad en het voorkomen van wateroverlast bij hevige neerslag;
- zet vraagtekens bij de verbinding van Oost naar West, waar grote gebouwen worden toegevoegd, waar zij moeite mee heeft;
- gelooft niet in de optische verbreding van de tunnel en vindt het een gemiste kans de tunnel niet eerder te verbreden;
- wijst op de stevige kritiek van de Commissie voor Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten (CRKM) en wil die meegenomen zien;
- kan zich vinden in het verhaal van Dudok Wonen;
- betreurt de verandering van de verhouding tussen wonen en niet-wonen van 70-30 naar 60-40, omdat er nu veel kantoorruimte leeg staat;
- heeft liever meer realisatie van sociale huurwoningen;
- wil de Noorderweg en Zuiderweg met elkaar laten verbinden, welk voorstel het echter niet heeft gehaald;
- verwacht nog een discussie over wandelroutes.

Hart voor Hilversum:
- vindt het plan op hoofdlijnen mooi uitgewerkt;
- ziet een goed participatieproces, van waaruit veel wensen zijn verwerkt.

De **VVD**:
- wil doorgaan met het plan; het hart van Oost wordt mooier, groener en levendiger; de pijn van de verkeersverdeling wordt goed verdeeld.

Het **CDA**:
- ziet een mooi plan voorliggen waarmee men verder kan; het plein krijgt een kader waardoor het gezelliger en levendiger wordt; het kan daardoor ook bruisender worden;
- benadrukt dat de verbinding tussen Oost en West op een goede manier moet blijven;
- wil spreken met de NS over een doorgang door de stationshal;
- vindt het weren van auto's op bepaalde delen niet altijd de meest wenselijke variant, ingeval mensen als het regent een keer of zij van de auto gebruik moeten maken.

De **ChristenUnie**:
- is blij met het plan, dat zorgt voor een benodigde kwaliteitsverbetering in Oost;
- herinnert aan motie M 22-105 om te blijven streven naar een extra verbinding tussen Oost en West, zodat er een extra voetgangersverbinding kan komen en de fietstunnel verbreed kan worden;
- stelt vast dat het Oosterspoorplein onderdeel van de hoofdverbindingsroute voor fietsers is en dat plein tegelijkertijd een ruimte voor voetgangers wordt om te reizen, te ontmoeten en te ontspannen; het amendement van de VVD, het CDA en Hart voor Hilversum om de auto opnieuw te introduceren leidt opnieuw tot problemen waar het Oosterspoorplein nu last van heeft: onduidelijke en gevaarlijke kruisingen waar auto's en fietsers elkaar tegenkomen en auto's die gaan parkeren waar het niet mag;
- wil voorkomen dat het Oosterspoorplein weer een sluiproute voor auto's wordt om op de snelste manier van de ene naar de andere wijk te komen, wat zeer ten koste gaat van de kwaliteit en de leefbaarheid van het nieuwe groene plein en de omliggende woonstraten Kleine Drift, Zuiderweg en de Professor Kochstraat.

D66:
- sluit zich aan bij het enthousiasme over het plan voor Bruisend Hart, dat mooier, groener en veiliger wordt;
- tekent aan dat de niet te gebruiken zesmeterzone er op verzoek komt van NS en ProRail en vraagt of er een garantie is dat zij daarmee iets gaan doen; daarover wil de fractie meer comfort hebben;
- blijkt het dat de auto te gaststraat de verblijfskwaliteit op het plein verlaagt en 90% van de bewoners die niet wil; de fractie vraagt zich af of het nodig is om daarmee door te gaan, ook omdat die straat de kwaliteit vermindert;
- stelt dat monumenten niet boven alles moeten gaan en zet vraagtekens bij de Ki-bar, die voor een vermogen zal worden verbouwd, terwijl er andere historische panden op het plein staan; er is nu de kans om er een breder groen plein van te maken.

Democraten Hilversum:
- ziet dat het college de kritiek van de spoorse partijen wegwuift en op een eenzame positie stuurt, ook omdat de CRKM schrijft principiële twijfels over de stedenbouwkundige opzet te hebben; de knelpunten van de structuurvisie zijn niet opgelost, maar op sommige plekken juist versterkt;
- constateert dat in de beeldvormende sessie onjuiste informatie is gegeven over actuele reizigersaantallen voor Hilversum en de gemaakte vergelijking met Arnhem;
- stelt vast dat geen antwoord is gegeven op de vraag om de referentiesituatie van het verkeer te vergelijken met de voorgestelde variant 3; in de referentiesituatie zijn er ten opzichte van variant 3 op vijf van de negen punten verslechteringen; het antwoord gaat alleen maar in op een vergelijking tussen de varianten 1 en 3;
- valt het op dat de vraag wie het plan heeft bedacht om het plein te bebouwen niet is beantwoord;
- concludeert dat er geen gedragen plan lijkt, gelet op de reacties van o.a. de spoorbouwmeester, NS, ProRail, de CRKM en de supervisor;
- voorziet dat er met het plan geen goede verbinding komt tussen Centrum en Oost;
- stelt dat het plan bovendien risicovol is, waarop NS ook wijst;
- vindt het plan niet rijp voor de raad.

De **PvdA**:
- blijft enthousiast over de plannen om een mooie entree aan de oostzijde te realiseren;
- heeft wel nog kanttekeningen;
- wenst woningen en een nuttige openbare ruimte te realiseren, die elkaar echter bijten; in een beperkt gebied kan men nu eenmaal niet alles optimaal realiseren;
- herinnert aan het aangenomen amendement A 22-45 voor een auto te gast-straat volgens het STOMP-principe;

- vraagt zich af of het hofje er moet komen;
- wijst op de blinde muur;
- wil goed kijken naar de kritiek van de spoorse partijen;
- moet het van het hart dat van een betere verbinding tussen Oost en Centrum niets terecht komt.

Debat

De **PvdA**:

- vraagt of D66 tegen de horecafunctie van de Ki-bar is; **D66** vindt een horecafunctie op het plein niet verkeerd, maar vraagt zich af of het de juiste plek is;
- vraagt vervolgens waar de Ki-bar volgens D66 dan zou moeten komen; **D66** zou denken dat een andere plek goedkoper kan zijn; moet men nu een pand laten staan terwijl men er liever iets anders zou willen hebben;
    - **Democraten Hilversum** verwijst naar het verkiezingsprogramma van D66 dat vermeldt erfgoed en historische panden te koesteren; **D66** reageert dat er zwaarwegende belangen kunnen zijn om een voorkeur te hebben voor een andere oplossing; men moet ook vooruit durven kijken; **Democraten Hilversum** is van oordeel dat volgens die redenering het Mout-pand zou zijn gesloopt.

D66:

- informeert naar de opvatting van GroenLinks over de auto te gaststraat, waarover er nu nieuwe inzichten zijn; **GroenLinks** kijkt naar wat verstandig is en heeft destijds met het amendement ingestemd, vanwege het positieve effect op de omliggende straten; men zou om de tafel gaan met bewoners; gezien de nu voorliggende adviezen en input van bewoners zijn er twijfels bij een auto te gaststraat; uit verkeersonderzoek blijkt dat de impact op het plein 2.400 auto's per dag is, wat niet weinig is; als men kijkt naar de onderzochte profielen is voor GroenLinks het STOMP-principe heilig; zij is niet overtuigd dat een fietsstraat voor allen de juiste oplossing is;
- vraagt hoe GroenLinks nu over het amendement zou stemmen; **GroenLinks** wil daar nog even induiken; een auto te gaststraat moet namelijk voor alle gebruikers goed zijn;
    - het **CDA** vraagt zich af of D66 selectief shopt in de participatieladder; de raad moet naar het bredere perspectief kijken, wat D66 in dezen niet doet, hetgeen de factie opmerkelijk vindt; **D66** heeft naast participatie ook een hele lijst van factoren genoemd waardoor zij na het aannemen van A 22-45 anders naar een auto te gaststraat kijkt; de indieners van het amendement hadden destijds ook twijfel;
    - de **VVD** ontkent die twijfel bij de indieners van het amendement A 22-45; als men nu bebouwing aanlegt en de keuze maakt dat er geen ruimte is voor de auto, dan is die ruimte er ook nooit meer; daarom is de keuze gemaakt om een auto te gaststraat aan te leggen, omdat nu nog niet bekend is hoe alle zaken op elkaar inwerken; de integraliteit en het algemeen belang vragen van de raad om een bredere afweging;
    - de **ChristenUnie** wil minder auto's door wijken laten rijden en meer door hoofdverbindingsroutes laten gaan; een auto te gaststraat waar 2.400 auto's per dag doorheen gaan is exclusief sluiperverkeer, dat er volgens de fractie ook nog gaat komen; wat de fractie betreft is de auto te gaststraat daardoor niet haalbaar, nog afgezien van de € 700.000,- extra investering en extra kosten voor kruisingen;
    - de **VVD** snapt de participatieopbrengst, maar de raad heeft toch gemeend een auto te gaststraat aan te leggen; als die onvoldoende waarde zou hebben kan men na evaluatie besluiten nog een nadere keuze te maken;
    - de **SP** vraagt of voor Hart voor Hilversum de voetganger of fietser de voorkeur heeft; **Hart voor Hilversum** heeft daarover nog niet nagedacht, maar is wel voorstander van een auto te gaststraat, omdat auto's ergens heen moeten; over een oplossing laat zij zich graag informeren.

De **PvdA**:

- gaat uit van uitvoering van amendement A 22-45 en vraagt of het volgende streven zou moeten zijn zo weinig mogelijk auto's daarover te laten rijden en het huidige aantal niet als

vaststaand gegeven te beschouwen; **GroenLinks** is het daarmee eens, men zou van 2.400 auto's per dag naar 2.000 auto's per dag moeten gaan; STOMP moet wel passen, waarop de fractie nog niet gerust is.

De **SP**:
- is benieuwd waar het CDA de fietser op een andere plek wil laten afbuigen; het **CDA** is geen verkeerskundige of planoloog en wil van twee kruisende bewegingen één kruisende beweging laten maken; mogelijk is daaraan nog te sleutelen.

D66:
- vraagt in hoeverre er voldoende comfort is dat de zesmeterzone goed gaat komen en wat er zal gebeuren als daarin niets gebeurt; **Democraten Hilversum** wijst erop dat in MRA-verband is ingezet op versterking van de Gooicorridor waarvoor de zes meterzone bedoeld is; wethouder **Scheepers** is het daarmee eens; het gaat om grond van de NS en als de gemeente die zou willen gebruiken moet de gemeente die onteigenen; het gaat niet om een optimale oplossing, maar de verwachting is inderdaad dat die ruimte voor de Gooicorridor nodig zal zijn;
- denkt dat de Gooicorridor een goede ontwikkeling is, maar daarin zit een onzekerheid, dat is de reden waarom de fractie temporiseren heeft gesuggereerd; de **ChristenUnie** heeft geen moeite met die zesmeterzone, omdat zij die Gooicorridor heel belangrijk vindt; wat haar betreft kan er in de stationshal ook een zesmetercorridor komen voor de voetgangersverbinding; daarover zou het college een deal kunnen sluiten.

Wethouder **Scheepers**:
- licht toe dat 2.410 autobewegingen op de auto te gaststraat inclusief sluipverkeer is;
- ontkent dat de auto te gaststraat-variant € 688.000,- duurder is en die ongeveer tegen gelijke kosten is te realiseren.

Tweede termijn insprekers
De heer **Triebels**:
- wil het amendement over de auto te gaststraat geen dogma laten zijn, omdat de raad moet kunnen reflecteren op nieuwe inzichten.

Mevrouw **Van Dillen (Fietsersbond)**:
- stelt dat op een auto te gaststraat maximaal 2.500 voertuigen per dag mogen rijden en het er 2.400 zullen worden;
- wenst de raad veel succes met het combineren van de auto te gaststraat met een doorfietsroute; waar minstens zoveel fietsers als nu overheen gaan; een alternatief is dat auto's mengen met voetgangers of fietsers, zij is benieuwd hoe gastvrij dat zal worden voor de auto's;
- hoopt dat de verbindingsfunctie maximaal uitgevoerd wordt en pleit ervoor naar de zichtlijnen van de tunnel te kijken, vanwege het issue van sociale veiligheid;
- klinkt een Amsterdam-Zuid-achtige constructie van het station goed in de oren.

Advisering aan de raad
Het **CDA, Hart voor Hilversum** en de **VVD** zijn positief zonder debat.

De **SP** maakt een voorbehoud zonder debat.

GroenLinks en de **ChristenUnie** zijn positief met debat.

De **PvdA** kondigt een motie aan met debat en overweegt moties of amendementen in te dienen over een vrije doorgang voor voetgangers van Oost naar het Centrum en meer helderheid over de zesmeterzone.

Democraten Hilversum vindt het voorstel niet rijp voor de raad.

D66 adviseert positief met debat en kondigt een amendement aan over het terugdraaien van de auto te gaststraat.

4. Beeldvorming Vaststellen Omgevingsvisie Hilversum 2040

Woordvoerders:
fracties: : Hart voor Hilversum: -- ; D66: R.H. van Grieken; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. J. Kalk; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: --.
College: B. Heller, A.R.C. Scheepers en F.G.J. van Voorden, wethouders.

De **voorzitter**:
- geeft aan dat portefeuillehouder Van Hunnik in een andere commissievergadering aanwezig is en wethouder Scheepers zich bereid verklaart beeldvormende vragen te beantwoorden;
- merkt op dat het advies van de CRKM en de antwoorden op technische vragen van Democraten Hilversum op iBabs staan.

Insprekers
De heer **Gildemacher (HOP 2040)**:
- spreekt in namens de 41 bewonersorganisatie die zich verenigd hebben in HOP2040;
- herinnert aan de ontstaansgeschiedenis van HOP2040 en citeert daarbij het persbericht uit 2020: ‘Door eendrachtige samenwerking tussen 29 bewonersverenigingen is op 29 mei jl. het burgerinitiatiefvoorstel met 450 handtekeningen aangeboden aan burgemeester Broertjes en wethouder Voorink. De essentie van het voorstel is dat grootschalige bebouwing (6.000-10.000 woningen) niet kan plaatsvinden zonder inspraak van alle bewoners in een ordelijk participatieproces;
- geeft aan dat de opbrengst van een ordelijk participatieproces een plek heeft gekregen in de Denkrichting;
- is kritisch op de wijze waarop het college de denkrichting doorvertaalt in de visie, omdat dat best concreter mag, om ervoor te zorgen dat het een document blijft dat ook echt koers geeft aan de ontwikkeling van Hilversum en recht blijft doen aan de participatieopbrengst;
- schreef als reactie op de ontwerp-Omgevingsvisie: ‘In de ontwerp-Omgevingsvisie 2040 wordt veel te weinig rekening gehouden met de wensen van de inwoners (zoals deze uit de participatieopbrengst blijken) en de impact van hoogbouw op (het behoud van) de stad als tuinstad met dorps karakter en op het (behoud van) illusielandschap;
- raadt eenieder aan om scherp te blijven op de ruimtelijke ontwikkelingen in Hilversum, met in het achterhoofd dat de woningnood van vandaag oplossingen nodig heeft die de gewenste ontwikkeling van Hilversum in de toekomst niet onmogelijk maken;
- uit ook dankwoorden, omdat inwoners van de gemeente ook veel ruimte hebben gekregen om mee te denken, te praten en mee te doen, waarmee aan een belangrijke voorwaarde voor succesvolle participatie is voldaan;
- memoreert dat het ook in coronatijd niet gemakkelijk was om participatie vorm te geven;
- vindt het nu zaak aan allen om de Denkrichting volwaardig te betrekken bij de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van Hilversum en dat het CRKM-advies de jarenlange consistente oproep van HOP 2040 ondersteunt om concrete criteria te hanteren ten behoeve van de integraliteit van de omgevingsvisie.

De heer **Schifferstein (lid stuurgroep HOP 2040)**
- deelt mee dat HOP 2040, met een achterban van 41 groeperingen uit Hilversum, zich hard heeft gemaakt voor participatie en trots is op het resultaat, weergegeven in het stuk ‘Denkrichting;
- stelt dat die denkrichtingen ook goed herkenbaar zijn in de nu voorliggende Omgevingsvisie, wel met een nogal ruime bandbreedte, wat hem zorgen baart;
- heeft zich voor een kleinere bandbreedte en scherpere richting ingespannen;
- beschikt met de omgevingsvisie over een goed kompas;
- stelt voor in een helicopterview eens per twee jaar samen naar ontwikkelingen te kijken;

- ziet HOP 2040 als hoeder van het participatieproces en de participatieopbrengst, die daar ook een verantwoordelijkheid bij voelt;
- wil in contact blijven zonder zicht te verlaten in gebiedsspecifieke besluiten; het gaat hem om de hoofdlijnen, niet om de details;
- lijkt een tweejaarlijkse evaluatie over waar men staat in verhouding tot de participatie opbrengst een insteek die recht doet aan de grote inspanning van vele Hilversummers.

Democraten Hilversum:
- proeft een beetje een gemengde reactie in het betoog van de heer Gildemacher en vraagt of die in de kern de opbrengst herkent van wat de samenleving aan participatie heeft opgeleverd; de heer **Gildemacher** heeft dat verwoord in de Denkrichting, die helder de participatieoogst beschrijft en die doorvertaalt naar wat bewoners in het participatieproces hebben ingebracht; de doorvertaling van de Denkrichting in de omgevingsvisie is niet concreet genoeg.

GroenLinks:
- meent dat de heer Schifferstein met een tweejarige evaluatie de stadsgesprekken bedoelt en zou het fantastisch vinden als bewoners meedenken over gebiedsagenda's; de heer **Schifferstein** is het daarmee niet eens en wil juist op een hoger aggregatieniveau kijken en luisteren naar de verrichtingen in de gebiedsregio's; nu zijn bewonersverenigingen aan de bal; HOP 2040 ziet zichzelf als borging voor de omgevingsvisie en de plaatsgevonden participatie.

Beeldvormende vragen commissie
De **SP**:
- vraagt wat het betekent om in één generatie fossielvrij te zijn; wethouder **Heller** gaat uit van aardgasvrij zijn in 2040 en CO_2-neutraal zijn in 2050; bij deelauto's is een CROW-indicatie gehanteerd, die gerelateerd is aan het aantal inwoners; in het uitvoeringsprogramma mobiliteit is die indicator per straat gedefinieerd, vandaar dat PM is vermeld;
- vraagt waarom die jaartallen niet in de omgevingsvisie zijn genoemd; wethouder **Scheepers** merkt op dat die jaartallen er wel in staan.

De **PvdA**:
- ziet in het raadsvoorstel vermeld staan om Bruisend Hart te definiëren als een programma in het kader van de Omgevingswet en vraagt waarom de andere projecten zo niet worden gedefinieerd; de raad geeft het college handelingsvrijheid met een programma; als een project geen programma is moet dat via de raad gaan; volgens wethouder **Scheepers** heeft dat te maken met de staat waarin het project Bruisend Hart zich bevindt; voor Arenapark Sportpark en het Stationsgebied is de gemeente al verder in stedenbouwkundige zin en zijn al stedenbouwkundige plannen en/of bestemmingsplannen aangenomen, wat voor Bruisend Hart nog niet het geval is; het gaat erom het voorkeursrecht te behouden.

Democraten Hilversum:
- wijst erop dat de CRKM constateert dat een toetsingskader van ruimtelijke en historische kwaliteit ontbreekt en vraagt zich af waarop ambtenaren, de samenleving, politici en de CRKM hun toetsing dan moeten baseren; wethouder **Scheepers** wijst op een heleboel andere kaders waaraan ontwikkelingen al worden getoetst, zoals bestemmings-, stedenbouwkundige of beeldkwaliteitsplannen; er is dus genoeg kader om planvorming aan te blijven toetsen; hij stelt dat Democraten Hilversum een eenzijdig beeld geeft van de kanttekeningen en opmerkingen van de CRKM, omdat die de methodiek van het werken met gebiedsagenda's buitengewoon ondersteunend vindt; die commissie heeft ook positieve punten over het stuk.
- bestrijdt een eenzijdige kijk te geven, maar presenteerde alleen de kern die de CRKM naar voren schoof.

De **SP**:

- ziet geen output bij deelauto's staan en vraagt waarom daar niet is gekozen voor een ambitieus getal; wethouder **Heller** antwoordt dat daarvoor in het uitvoeringsprogramma mobiliteit een ambitie is geformuleerd, uit zijn hoofd 1 of 2 deelauto's per straat.

De **PvdA**:
- heeft gemerkt dat goede participatie heel belangrijk is en vraagt in hoeverre wat de pagina's 27 en 28 erover vermelden staat leidend is voor de raad; wethouder **Scheepers** vindt dat een belangrijk uitgangspunt; in 2024 komt er een nieuw participatiebeleid; van gebiedsagenda's en gebiedsontwikkelingen leert men nog steeds en het vermelde vormt een kader waarmee het college aan de slag gaat.

Democraten Hilversum:
- geeft aan dat de CRKM er op wijst dat door de lacune van het toetsingskader de in de omgevingsvisie de gedateerde en met de omgevingsvisie conflicterende bestaande juridische kaders de dienst blijven uitmaken, tenzij aan de omgevingsvisie expliciet wordt toegevoegd dat die prevaleert boven verouderde bestemmingsplannen; de fractie vraagt of het college dat toevoegt aan de omgevingsvisie of daarvoor een amendement nodig is; wethouder **Scheepers** is zeker niet van plan om dat toe te voegen, omdat de voorliggende kaders democratisch zijn gelegitimeerd en door de raad zijn vastgesteld; die worden niet terzijde geschoven;
- vraagt of het college dat wel zo zeker weet, omdat voor het centrum een nieuw concept-bestemmingsplan is gemaakt dat uitgaat van lagere bouwhoogten; wethouder **Scheepers** reageert dat het maken van een concept-bestemmingsplan dat vervolgens niet door de raad is vastgesteld juridisch en democratisch gezien helemaal niets zegt**;**
- vraagt of de wethouder dat zeker weet, omdat de raad en met name de VVD heeft gestuurd op herziening van het bestemmingsplan; wethouder **Scheepers** concludeert dat dat bestemmingsplan nooit ter besluitvorming naar de raad is gekomen en dus op geen enkele manier als toetsingskader geldt; alle andere democratisch gelegitimeerde kaders blijven gelden; de gevraagde aanpassing zal het college niet aan de raad voorleggen.

De **SP**:
- ziet op bladzijde 9 deel C staan dat parkeeropbrengsten worden geïnvesteerd in nieuwe mobiliteitsoplossingen en vraagt of dat ook voor fietsen, OV of deelvervoer geldt; wethouder **Heller** antwoordt dat dat zo is, mits dat direct gerelateerd is aan de inhoud van een ontwikkeling; uiteindelijk zijn het zaken die politieke keuzen zijn; een andere raad kan andere keuzen maken.

Democraten Hilversum:
- noemt de lijst met vage kwalificaties lang en onbevredigend (voldoende, wat kleiner, wat minder) en vraagt of het college een verklarende begrippenlijst kan geven van vage en nietszeggende kaders; wethouder **Scheepers** denkt bij de omgevingsvisie op zoek te zijn naar een essentie, een stip op de horizon, een beeld waar men met Hilversum naartoe wil en tegelijkertijd ruimte laten aan raden tot 2040 en niet alles met een groot document vast te leggen; dat leidt in sommige gevallen tot een richtinggevende uitspraak; de essentie is de balans vinden tussen een blik op de toekomst en de raden en college die hierna nog komen.

Het **CDA**:
- vraagt wat er gebeurt met de omgevingsvisie na een fusie met de gemeente Wijdemeren; wethouder **Heller** wijst op de uitgesproken voorkeur voor een lichte herindeling, waardoor de beleidskaders blijven bestaan; zijn persoonlijke voorkeur is het om met de inwoners van Wijdemeren het gesprek te voeren over hoe de visie voor dat gebied zal gelden; wethouder **Scheepers** vult aan dat Wijdemeren al over een omgevingsvisie beschikt; er zal na fusie een gezamenlijk product moeten komen;
    - de **PvdA** wil in geval van fusie afspreken om een nieuwe gezamenlijke omgevingsvisie te maken.

5. Oordeelsvorming Vaststellen Omgevingsvisie 2040

Woordvoerders:
fracties: fracties: : Hart voor Hilversum: --; D66: R.H. van Grieken; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. J. Kalk; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: --.
College: B. Heller, A.R.C. Scheepers en F.G.J. van Voorden, wethouders.

De **ChristenUnie**:
- ziet dat ongelofelijk veel werk is verzet, met uitgebreide verslagen van bijeenkomsten om inwoners bij het proces te betrekken;
- dankt HOP 2040 voor haar waardevolle bijdrage aan het proces; ook de raad heeft veel ruimte gekregen om een rol te spelen;
- is blij met de wijze van inzet op een brede welvaart, met een goede balans tussen ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, maatschappij en economie; de inzet op meer ruimte voor woningen is in goede balans met de leefomgeving en meer groen;
- is tevreden over de plek van religieuze voorzieningen in de omgevingsvisie als onderdeel van het maatschappelijke netwerk in wijken en buurten, waarvan hij hoopt dat dat ertoe zal bijdragen dat de gemeente en religieuze en maatschappelijke organisaties elkaar in de toekomst beter zullen weten te vinden om samen te werken aan de bloei van Hilversum;
- wenst een verdere concretisering en verwacht dat die nog gaat komen, bijvoorbeeld bij het toetsingskader;
- vindt het stuk best lastig leesbaar en suggereert een tekstbureau om een samenvatting te vragen.

D66:
- stelt vast dat er is geparticipeerd en inwoners grote inspraak hebben gehad;
- vindt dat de omgevingsvisie compact moet zijn, waarbij men zich niet te zeer vastpint op harde kaders, gezien de veranderende samenleving, waardoor men de ruimte moet hebben om flexibel te zijn;
- denkt met de omgevingsvisie prima uit de voeten te kunnen;
- stelt dat men bij onderliggende kaders zaken beter kan invullen;
- is van mening dat de omgevingsvisie kan worden vastgesteld.

Democraten Hilversum:
- stelt dat de omgevingsvisie niet voldoet aan de fundamentele kritiek van de MER; conflicten tussen ruimtelijke keuzen zijn onvoldoende duidelijk; doelen en maatregelen zijn onvoldoende concreet en de effecten van mobiliteit en woningbouw op de leefkwaliteit zijn nog onvoldoende in beeld.
- merkt op dat het college de ruimteclaim voor bedrijvigheid van 51 ha niet aan Plabeka (Platform Bedrijven en Kantoren) ter toetsing durft voor te leggen, wat de fractie logisch noemt, want dat platform voor bedrijven en kantoren zou namelijk onbetamelijk lachen om de grootheidswaanzin als het de hele regio Gooi en Vechtstreek zou betreffen en als dat zou lezen dat Hilversum 51 ha alleen voor zichzelf denkt nodig te hebben;
- herinnert aan de laatste Plabeka-raming van de benodigde 3 hectare voor de hele Gooi en Vechtstreek;
- ziet de visie niet voldoen aan de fundamentele kritiek van de CRKM; een toetsingskader van ruimtelijke en historische kwaliteit ontbreekt; men kan iets niet kaderstellend noemen als basale kaders ontbreken;
- ziet de omgevingsvisie verder niet concreet voldoen aan de opbrengst van de participatie door de samenleving, die geringe groei wenst, wat is omgevormd tot gematigde groei; de uitvoering betekent echter forse groei van 14%; de niet gewenste hoogbouw wordt wel mogelijk gemaakt en de gewenste mate van vergroening blijft uit; de mate van deze overmatige verstedelijking verdringt het dorpse karakter;

- meent dat de MRA de aanjager van de doorschietende verstedelijking is; dat de MRA in de omgevingsvisie staat draagt bij aan de ontmaskering dat deze informele bestuurslaag alles behalve informeel is';
- concludeert dat het stuk niet rijp voor de raad is.

De **PvdA**:
- stelt vast dat voor de eerste keer een omgevingsvisie wordt gemaakt;
- constateert dat het proces goed genoeg is gegaan;
- had het bouwprogramma hoger willen laten zijn en meer willen laten bouwen;
- denkt dat er geen belemmering is om flexibel met de omgevingsvisie om te gaan;
- overweegt een amendement in te dienen op het programma meedoen en banen aan de onderkant van de samenleving, in het kader van gezondheidsverschillen en bestaanszekerheid;
- vraagt zich af of hetgeen is vermeld over participatie in de toekomst voldoet aan waarover is gesproken.

GroenLinks:
- herkent zich goed in D66 dat men flexibiliteit moet houden om mee te bewegen in de tijd;
- ziet het STOMP- en het ABC-principe in de omgevingsvisie, evenals voorzieningen en de energietransitie;
- ziet de kwaliteit, de architectuur en de dorpse voorzieningen ook terug in het voorliggende stuk;
- vindt het fantastisch dat 6.000 woningen worden gebouwd;
- wil bij OV-knooppunten hoger bouwen;
- zoekt juist in versteende wijken als eerste naar verbetering;
- merkt op dat lucht- en geluidsnormen en het groen nog te concretiseren zijn;
- ziet de juiste kaders qua hoogte in het stuk staan: twee tot vierlagen in woonwijken en vijf tot zes lagen als uitzondering; 25 meter hoogte is het maximum, met op een aantal plekken een grotere hoogte;
- verbaast de 50 meter bouwhoogte bij Kerkelanden, die wat haar betreft 40 meter had mogen zijn.

De **SP**:
- citeert de omgevingsvisie dat Hilversum een gemeente wil zijn waar brede welvaart goed verdeeld wordt, een weerbare samenleving heeft en inwoners die tegen een stootje kunnen; dat inwoners de zekerheid moeten hebben dat zij nu en in de toekomst over voldoende middelen voor levensonderhoud beschikken volgens de geldende normen voor welzijn en welvaart; een woning in een sterke buurt en de nabijheid van onderwijsvoorzieningen en werk belangrijke randvoorwaarden zijn; dat vindt zij positief;
- noemt de denkrichtingen goed: meer groen toevoegen; het leidende STOMP-principe, een eerlijke verdeling van welvaart, dat iedereen kan meedoen en gaan voor een fossielvrije oplossing;
- mist evenals de CRKM toetsingscriteria;
- probeert met een amendement een hard kader toe te voegen, namelijk het niet nog meer verstenen van al versteende wijken;
- bevreemdt het de ring te verleggen, terwijl is gesteld geen grote dingen te doen voor de auto;
- valt het op sporten te willen bevorderen, terwijl geen sporthal in Oost wordt gerealiseerd;
- ziet dat OV heel belangrijk wordt, maar ziet in de werkelijkheid buslijnen verdwijnen;
- vindt het hierdoor belangrijk keiharde toetsingscriteria in de omgevingsvisie op te schrijven.

De **VVD**:
- verexcuseert de afwezige Hart voor Hilversum-fractie;
- waarschuwt voor de niet dalende trend in het autobezit en dat veel mensen graag zien dat anderen hun auto wegdoen;
- vindt de omgevingsvisie een prima vertrekpunt voor gebiedsplannen en programma's; die uitwerking zal de fractie volgen en evalueren met de hele stad;

- vertelt dat opbrengsten uit participatie inzichten en overtuigingen zijn die ook mettertijd kunnen wijzigen.

Het **CDA**:
- is tevreden en blij met het document;
- stelt dat de omgevingsvisie in principe een vormloos iets is, waarmee de raad mag doen wat die zelf wil;
- vindt dat van de kaders van een leefbare stad, niet bouwen op de heide en het illusielandschap koesteren er twee meetbaar zijn;
- stelt vast dat niet alle meetbare kaders streefwaarden hebben en het de vraag is of dat nodig is; niet alles is concreet en dat hoeft volgens de fractie ook niet;
- is blij met de voorliggende omgevingsvisie.

Debat
De **SP**:
- vraagt of D66 haar amendement zal steunen om de meest versteende wijken niet verder te verstenen; **D66** wil geen zaken in de omgevingsvisie opnemen die fracties belangrijk vinden; de fractie is het wel eens met de opvatting om versteende wijken groener te maken;
    - de **VVD** nodigt de SP uit te kijken naar verder vastgestelde kaders op het gebied van de kwaliteit van de openbare ruimte; daarmee kan men aan de slag gaan bij gebiedsplannen; de **SP** doet dat juist wel, omdat in het Programma groen enkel streefwaarden staan.

De **PvdA**:
- stelt op werk aan de onderkant van de samenleving een grote opgave vast en vindt dat een gemis in de omgevingsvisie; aan arbeid onder de Participatiewet kan men in de omgevingsvisie een onderdeel wijden;
    - de **ChristenUnie** is het daarmee eens en wil dat qua ruimtevraag ook concreet maken; wel wil zij nog kijken naar wat er nu in de omgevingsvisie staat;
    - **D66** vindt het een sympathiek idee en moet daar nog naar kijken, maar wel is zij terughoudend en wil zij ervoor waken niet met heel veel amendementen te komen.

Het **CDA**:
- vraagt of een woonzorgvisie de plek kan zijn om uitgangspunten en kaders vanuit de omgevingsvisie te koppelen aan gewenste dingen in het sociaal domein; de **PvdA** licht toe dat het hoofdstuk Meedoen van de omgevingsvisie van alles beschrijft wat er gaat gebeuren; een centrale opgave betreft de sociaal-economische gezondheidsverschillen te verkleinen; dat mensen een bijdrage aan de samenleving kunnen leveren en werk hebben is daarvoor een belangrijke voorwaarde; arbeid wil zij daarom met een amendement opnemen in de omgevingsvisie en zij wil weten hoe de wethouder daartegenaan kijkt;
    - wethouder **Heller** heeft geen bezwaar tegen het opnemen van een tekst over arbeid in de omgevingsvisie; de insteek van de omgevingsvisie is wel de ruimtelijke consequenties van zaken te bezien; het college gaat acht basisbanen inrichten; het belang van arbeid benadrukken is geen probleem, maar het gaat wel om een specifieke tekst;
    - wethouder **Scheepers** wijst erop dat over het verkleinen van sociaal-economische en gezondheidsverschillen in deel C op bladzijde 16 al iets is vermeld; daar gaat het over geschikte en bereikbare banen, de toename van levensverwachting, een vitale economie en meer werkgelegenheid;
    - wethouder **Van Voorden** vult aan dat de visie sociaal domein een onderlegger van het voorliggende stuk is;
    - de **PvdA** wil deel C laten promoveren naar deel A.

De **ChristenUnie**:
- vraagt de PvdA wat zij bedoelt met afspraken over participatie; de **PvdA** licht toe dat een groep vanuit de raad bezig is met een participatieverordening, waartoe een opdracht wordt

geschreven; zij zou het betreuren als hetzelfde wordt gedaan in opdracht van het college; uiteindelijk gaat het om het beste resultaat;

- **D66** vraagt of het gaat over het initiatief en waar de zorg in zit; de **PvdA** heeft zorg dat iets wordt voorgelegd waarop de raad niet wacht; de raad is opdrachtgever en zij wil naar de tekst kijken of de ruimte er is; als die ruimte er niet is wil zij die laten maken;
- de **VVD** attendeert erop dat in delen A en C staat dat een startnotitie over participatie zal worden opgesteld, waarvan het maken van een participatieverordening onderdeel is; dat is een moment voor de raad om te bepalen wat die belangrijk vindt;
- wethouder **Scheepers** geeft aan dat het college met participatiebeleid wil komen en denkt dat het goed is daarover een startnotitie aan de raad voor te leggen;
- de **PvdA** wil kijken hoe een en ander wordt afgestemd;
- de **SP** vraagt of de VVD het geen goed idee vindt om naar participatie te kijken vanuit de raad; de **VVD** vindt dat een goed idee en wil aan het college meegeven wat de raad belangrijk vindt.

Democraten Hilversum:

- wil weten hoe GroenLinks aankijkt tegen het bouwplan bij Severijn; **GroenLinks** wil qua hoogte kijken wat past bij het betreffende gebied; Severijn gaat over een hoogte van 39 meter, terwijl 40 meter passend is;
- is benieuwd of GroenLinks de Diependaalselaan makkelijk kan oversteken en zich zorgen maakt over extra verkeersontwikkelingen aldaar vanwege bouwplannen op het Arenapark; **GroenLinks** maakt zich daarover geen zorgen, maar wel is het van belang te zijner tijd de juiste oplossingen te zoeken voor een goede doorstroming;
- vraagt of GroenLinks verstening van bepaalde wijken te ver vindt doorschieten; **GroenLinks** vindt de tekst daarover in de omgevingsvisie geruststellend; in versteende wijken wordt alles op alles gezet om wat men kan doen ook te doen, waarbij de bovenkant van de bandbreedte wordt opgezocht;
- vraagt of GroenLinks de Vituswijk verder wil laten bebouwen of wil laten vergroenen; **GroenLinks** staat beide voor en wijst op mogelijkheden om daken en gevels te vergroenen; naast kwantiteit gaat het ook om kwaliteit; mits goed ingepast is verdere bebouwing dus mogelijk.

Tweede termijn insprekers

De heer **Schifferstein**:

- zegt dat het erom gaat hoe Hilversum er in 2040 in grote lijnen zal uitzien; met een illusielandschap, een dorps karakter, meer groen in de stad, geen hoogbouw, ruimte voor de fiets en natuurgebieden handhaven; dat zijn prachtige uitgangspunten en hij zal de gemeente volgen in het tweejaarlijkse evaluatiemoment;
- zal ontwikkelingen positief-kritisch aanschouwen;
- is kritisch op het niet concreet maken van criteria.

Advisering aan de raad

De **ChristenUnie** is positief met debat en vraagt zich af of een motie nodig is over het maken van een goede samenvatting; wethouder **Scheepers** lijkt het belangrijk een publiekstoegankelijke versie te maken en het college wil dat doen als het stuk is vastgesteld.

D66 en **GroenLinks** zijn eveneens positief.

Democraten Hilversum vindt het stuk niet rijp voor de raad.

De **PvdA** kondigt een amendement aan zonder debat.

De **SP** maakt een voorbehoud en kondigt ook een amendement aan.

De **VVD** vindt het stuk rijp voor de raad.

Het **CDA** is positief met debat.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.53 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 15 mei 2024.

de griffier,	de voorzitter,
A.J. van Meerveld CMC	dr.ir. G.M. van den Top.